

Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım TAYLAR

**KAMU İCRA HUKUKUNDA
İDARENİN HUKUKA AYKIRI
HACİZ VE İHTİYATİ HACİZ
İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN
SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR CETVELİ.....	XIX
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN TANITILMASI VE SINIRLANDIRILMASI	1
II. ÇALIŞMA PLÂNI	4

BİRİNCİ BÖLÜM

İDARİ İŞLEM TEORİSİ YÖNÜYLE KAMU İCRA HUKUKUNDA HUKUKA AYKIRI İHTİYATİ HACİZ VE HACİZ

I. GENEL ÇERÇEVE	7
II. İDARİ İŞLEMİN UNSURLARI VE HUKUKA AYKIRILIĞI HAKKINDA ÖN BİLGİLER.....	9
A. Genel Açıklama	9
B. Yetki Unsuru	10
C. Şekil Unsuru.....	14
D. Sebep Unsuru	16
E. Konu Unsuru	18
F. Amaç Unsuru.....	18
III. KAMU İCRA HUKUKUNDA HUKUKA AYKIRI İHTİYATİ HACİZ.....	20
A. Genel Açıklama	20
B. Kamu İcra Hukukunda İhtiyati Haciz.....	22
1. İhtiyati Haciz Kavramı.....	22
2. İhtiyati Haciz Nedenleri	24

a. Genel Olarak.....	24
b. Teminata ve Kefile İlişkin İhtiyati Haciz Nedenleri.....	25
c. Borçlunun İkametgâhının Bulunmaması	26
d. Borçlunun Kaçması veya Kaçma, Mallarını Kaçırma ve Hileli Yollara Sapma İhtimalinin Bulunması	27
e. Mal Bildiriminde Bulunmama veya Noksan Bildirimde Bulunma	27
f. Para Cezasını Müstelzim Fiil Dolayısıyla Amme Davası Açılmış Olması	28
g. Kanun'un 27, 29, 30'uncu Maddelerinin Uygulanmasını Gerektiren Hallerin (İptal Davası) Mevcudiyeti.....	29
3. İhtiyati Haczin Uygulanması	29
4. İhtiyati Hacze İtiraz ve İhtiyati Haczin Kaldırılması.....	34
C. İhtiyati Haciz İşleminin Unsurları Bakımından Ortaya Çıkabilecek Hukuka Aykırılıklar.....	38
1. Genel Olarak.....	38
2. İhtiyati Haczin Yetki Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	39
a. Genel Olarak.....	39
b. İhtiyati Hacizde Kişi Bakımından Yetkisizlik	41
c. İhtiyati Hacizde Konu Bakımından Yetkisizlik	44
d. İhtiyati Hacizde Zaman Bakımından Yetkisizlik.....	45
e. İhtiyati Hacizde Yer Bakımından Yetkisizlik.....	45
3. İhtiyati Haczin Şekil Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	46
a. Genel Olarak.....	46
b. Tahakkuk Etmemiş Alacaklar Bakımından İhtiyati Tahakkuk Kararı Alınmadan İhtiyati Haciz Uygulanması	48
c. Teminat İstenilmeden İhtiyati Haciz Uygulanması	49

d.	İhtiyati Haciz Varakası Düzenlenmeden İhtiyati Haciz Uygulanması.....	53
e.	İhtiyati Haciz İşleminin Gerekçesinin Gösterilmemesi ...	54
f.	Asıl Borçlu Dışındaki Kimseler Hakkında İhtiyati Haciz Kararı Alınmadan İhtiyati Haciz Uygulanması	56
4.	İhtiyati Haczin Sebep Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	57
a.	Genel Olarak.....	57
b.	Teminat İstenilen Kamu Alacağı Dışındaki Diğer Kamu Alacaklarının Korunması İçin İhtiyati Haciz Uygulanması	60
c.	İhtiyati Haciz Nedenlerinin Oluşup Oluşmadığı Hususunda Takdir Yetkisinin Geniş ve Keyfi Kullanılması	61
d.	Teminat Gösterilmesi İçin Verilen Süre Sona Ermeden İhtiyati Haciz Uygulanması.....	63
e.	Terkin Edilen veya Ödenen Bir Kamu Alacağı İçin İhtiyati Haciz Uygulanması.....	65
5.	İhtiyati Haczin Konu Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	68
a.	Genel Olarak.....	68
b.	6183 Sayılı Kanun Kapsamına Girmeyen Alacaklar İçin İhtiyati Haciz Uygulanması.....	69
c.	Haczedilemeyecek Mallar ve Gelirler Üzerinde İhtiyati Haciz Uygulanması.....	70
d.	Kamu Alacağını Aşan Miktarda İhtiyati Haciz Uygulanması	71
e.	Kamu Alacağından Sorumlu Olmayan Üçüncü Kişiye Ait Bir Mal Üzerinde İhtiyati Haciz Uygulanması	71
f.	İleride Doğabilecek Alacaklar Üzerinde İhtiyati Haciz Uygulanması.....	72
g.	Asıl Kamu Borçlusunu Dışındaki Kimselerin Malvarlıklarına İhtiyati Haciz Uygulanması.....	73

6. İhtiyati Haczin Amaç Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	77
a. Genel Olarak.....	77
b. Cebren Tahsilin Mümkün Olduğu Aşamada İhtiyati Haciz Uygulanması.....	78
c. Tarhiyat Yapıldıktan Sonra Ancak Kamu Alacağı Kesinleşmeden İhtiyati Haciz Uygulanması.....	79
d. Teminat Gösterilmiş Olmasına Rağmen İhtiyati Haciz Uygulanması.....	83
IV. KAMU İCRA HUKUKUNDA HUKUKA AYKIRI HACİZ.....	85
A. Genel Açıklama	85
B. Kamu İcra Hukukunda Haciz.....	86
1. Haciz Kavramı	86
2. Kamu İcra Hukukunda Haczin Şartları ve Uygulanması	87
a. Haczin Şartları	87
b. Haczin Uygulanması	88
3. Haciz İşlemine İtiraz ve Haczin Kaldırılması	91
C. Haciz İşleminin Unsurları Bakımından Ortaya Çıkabilecek Hukuka Aykırılıklar	97
1. Genel Olarak.....	97
2. Haciz İşleminin Yetki Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	98
a. Genel Olarak.....	98
b. Hacizde Kişi Bakımından Yetkisizlik	99
c. Hacizde Konu Bakımından Yetkisizlik	100
d. Hacizde Zaman Bakımından Yetkisizlik.....	100
e. Hacizde Yer Bakımından Yetkisizlik.....	102
3. Haciz İşleminin Şekil Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	103
a. Genel Olarak.....	103
b. Usulüne Uygun Ödeme Emri Gönderilmeksizin Haciz Uygulanması.....	104

c.	Usulüne Uygun Haciz Varakası Düzenlenmeden Haciz Uygulanması.....	108
d.	Haciz Sırasında Haciz Usulüne İlişkin Hukuka Aykırılıkların Bulunması.....	110
4.	Haciz İşleminin Sebep Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	111
a.	Genel Olarak.....	111
b.	Tarhiyat veya Ödeme Emri İptal Edilmesine Rağmen Haciz Uygulanması	111
c.	Kamu Alacağı Ödenmiş veya Terkin Edilmiş Olmasına Rağmen Haciz Uygulanması.....	112
d.	Asıl Borçlu Dışındaki Sorumluların Malvarlıklarına Sorumluluk Şartları Oluşmadan Haciz Uygulanması....	113
e.	Kamu Borçlusunun Ödenen veya Aslında Var Olmadığı İdarece Kabul Edilen Alacaklarına Haciz Uygulanması	118
5.	Haciz İşleminin Konu Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	122
a.	Genel Olarak.....	122
b.	Borçlunun Borcuna Yetecek Miktarın Üzerinde Haciz Uygulanması (Aşkın Haciz).....	123
c.	Hacedilemeyecek Mallara ve Kısmen Hacedilebilecek Gelirlere Haciz Uygulanması.....	126
d.	Kamu Borçlusu Dışındaki Kişilere Ait Mala Haciz Uygulanması	131
6.	Haciz İşleminin Amaç Unsuru Bakımından Tartışmalı Hususlar	133

İKİNCİ BÖLÜM
HUKUKA AYKIRI HACİZ VE İHTİYATİ
HACİZ İŞLEMLERİ NEDENİYLE
İDARENİN KUSUR SORUMLULUĞUNUN
TEMEL ESASLARI
(DAYANAĞI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE
ŞARTLARI)

I.	GENEL ÇERÇEVE	137
II.	İDARENİN SORUMLULUĞUNUN ANAYASAL DAYANAĞI .	139
	A. Genel Açıklama	139
	B. Hukuk Devleti İlkesi.....	140
	C. Hukuk Devleti İlkesinin Gereği Olarak İdarenin Sorumluluğu	142
III.	İDARENİN SORUMLULUĞUNUN YASAL DAYANAĞI.....	145
IV.	İDARENİN SORUMLULUĞUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	150
	A. Genel Açıklama	150
	B. İdarenin Sorumluluğunun Çeşitleri.....	152
	1. İdarenin Kusur Sorumluluğu (Hizmet Kusuru).....	152
	a. Genel Olarak.....	152
	b. Hizmetin Kötü İşlemesi.....	155
	c. Hizmetin Geç İşlemesi.....	157
	d. Hizmetin Hiç İşlememesi.....	158
	2. İdarenin Kusursuz Sorumluluğu.....	160
	C. Haciz ve İhtiyati Haciz Nedeniyle İdarenin Sorumluluğunun Hukuki Niteliği	164
V.	HUKUKA AYKIRI HACİZ VE İHTİYATİ HACİZ NEDENİYLE İDARENİN SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI	168
	A. Genel Açıklama	168
	B. Fiil: Hukuka Aykırı Bir Haciz veya İhtiyati Haciz İşleminin Bulunması.....	170
	C. Kusur: Hukuka Aykırı Haciz veya İhtiyati Haczin İdarenin Kusurundan Kaynaklanması	176

D. Zarar: Hukuka Aykırı Haciz veya İhtiyati Haciz Nedeniyle Bir Zararın Doğmuş Olması	187
1. Genel Olarak.....	187
2. Zararın Nitelikleri	190
a. Genel Olarak.....	190
b. Zararın Gerçek (Gerçekleşmiş) Olması	190
c. Zararın Kesin Olması	192
d. Zararın Hukuken Korunan Bir Menfaate Yönelik Olması	193
e. Zararın Para ile Ölçülebilir Olması	195
3. Talep Edilebilecek Zarar Türleri	196
a. Maddi Zarar	196
aa. Genel Olarak.....	196
bb. Maddi Zarar Oluşturan Hususlar.....	197
cc. Maddi Zararın Kapsamı ve Hesaplanması	212
b. Manevi Zarar.....	215
aa. Genel Olarak.....	215
bb. Manevi Zararın Kapsamı ve Hesaplanması	217
E. İlliyyet Bağı (İsnadiyet): Hukuka Aykırı Haciz veya İhtiyati Haciz Nedeniyle Oluşan Zarar ile İdarenin Kusurlu Fiili Arasında İlliyyet Bağı Bulunması.....	226

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
HUKUKA AYKIRI HACİZ VE İHTİYATİ
HACİZ İŞLEMLERİ NEDENİYLE
İDARENİN KUSUR SORUMLULUĞUNA
İLİŞKİN TAZMİNAT DAVASI

I. GENEL ÇERÇEVE	231
II. DAVANIN HUKUKİ NİTELİĞİ	233
A. Genel Olarak.....	233

B. Hukuka Aykırı Haciz ve İhtiyati Haciz Nedeniyle Açılan Davanın Niteliği	236
III. ÖN KARAR (İDAREYE BAŞVURU) ZORUNLULUĞUNUN BULUNUP BULUNMADIĞI	240
IV. GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEME	243
A. Görevli Mahkeme	243
B. Yetkili Mahkeme	250
V. DAVANIN TARAFLARI.....	255
A. Davacı (Hakkı İhlâl Edilenler-Taraf/Dava Ehliyeti-Davacının Değişmesi)	255
1. Genel Olarak.....	255
2. Subjektif Dava Ehliyeti (Hak İhlâli).....	256
3. Objektif Dava Ehliyeti (Taraf Ehliyeti ve Dava Ehliyeti).....	257
a. Genel Olarak.....	257
b. Taraf Ehliyeti.....	259
c. Dava Ehliyeti.....	261
4. Davacı Tarafın Değişmesi.....	263
B. Davalı (Husumet)	265
VI. DAVA AÇMA SÜRESİ.....	269
A. Tam Yargı Davası Açma Seçeneklerine Göre Dava Açma Süresi	269
B. Sürenin Hesaplanması ve Usulsüz Tebligatın Süreye Etkisi	273
C. İYUK. m. 11 Kapsamında Başvurunun Süreye Etkisi	275
D. Sulh Yoluna Başvurmanın Süreye Etkisi.....	277
E. Görevsiz Yargı Yerine Başvurmanın Süreye Etkisi	279
VII. DAVA DİLEKÇESİNE İLİŞKİN HUSUSLAR (İYUK.m.3 ve m.5)	281
A. Genel Açıklama	281
B. İYUK. m. 3 Yönünden	282
C. İYUK. m. 5 Yönünden	283
VIII. YARGILAMA USULÜ, KARAR VE KANUN YOLLARI	286

A. Genel Açıklama	286
B. Tazminat Davasında Re'sen Araştırma İlkesi.....	287
C. Tazminat Davasında Deliller ve İspat Yükü	291
1. Genel Olarak.....	291
2. Tazminat Davasında Deliller.....	292
3. Tazminat Davasında İspat Yüküne İlişkin Esaslar ve Zararın İspatı.....	298
D. Dava Değerinin Artırılması.....	303
E. Duruşma	306
F. Karar, Tazminat Kararında Faiz ve Kararın Uygulanması	307
1. Karar	307
2. Tazminat Kararında Faize Hükmedilmesi	310
3. Kararın Uygulanması	316
G. Karara Karşı Kanun Yollarına Başvuru.....	318
GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	323
KAYNAKÇA.....	339

